

особенности в произноса на думите едва ли има нещо съществено, което да отличава езика на Еленчанина от този на Тревненеца, Габровеца, Севлиевеца, Бело-Черковченина, Търновеца, Лясковченина или Свищовеца. И ако проучим езика на писателите, излезли от тия места, нема да се намери голяма разлика. П. Ю. Тодоров и Иван Кирилов се отличават не по езика, а по стил. Верно е едно, че тия двама писатели внесат и нещо, което се чини ново, ала това са по-скоро забравени български думи, които се употребяват в Еленско и които тия писатели, чувствуващи тяхната красота, ревностроено изнисват в творения, взети из живота на родната си окрайнина. Но не е това същественно в двамата автори. По важно е стила. И той е който прави интересни творенията им. Тая нечленувана реч, това разместяване на частите на изречението, не както изисква граматиката, а както им подшепва тяхното чувство на самобитни стилисти, тая ритмичност в завършване на фразата — ето оригиналното в стилът им. Тая оригиналност произлиза не от това, че П. Тодоров и Ив. Кирилов са в плен от съзвучието на областната реч, както мисли професор Младенов, а от това, че тия двама писатели, поради много лични и интимни връзки са попаднали под влиянието на Еленския говор, обикнали са го като родна реч, възприели са го, според своя темперамент и са го отразили, тъй като им го е прошепнала ористницата, в особен стил.

Страшимиров намира, че това е стил бавен, но богат вречник и твърде припевен в обрати и го счита по-малоценен от нервния и пак гъвкав стил на писателите от групата на дедо Славейков, Каравелов, Ботйов и Вазов.

Излишна работа е мислим да се уборва това. Защото то е равносилно: да умаловажим работите на един Метерлинк, че не са написани в стилът на Гете; или че Якобсен е нищо, като го сравняваме с Флобера. Като правим това сравнение сме съгласни със Страшимиров, че е благодарна задача за утрешния ден на нашата книжнина, да се проучи и изложи обстойно и със заслужена любов постигнатото и вече очебийно стилистично раздвоеване у нашите писатели. Защото когато се проучи, ще се разбере, че нема никаква опасност за бъдещето на българската литература от това, че са набелязани три пъти в стилистичното развитие, както излага Страшимиров в езиковно новаторство.

Не е само стилът, който обезсмъртива творението, нито езикът. Те са само средство. Кървава песен може да не се харесва по стил и език на некои, но ето, че тя е била на внимание на Нобеловата премия. Дали стилът или изнесения живот е, който е спрел вниманието на чуждата критика? Идилиите на П. Ю. Тодоров са написани в стил, който